Register Number:
Date:

ST. JOSEPH'S COLLEGE (AUTONOMOUS), BANGALORE-27
B.Sc. B.A, B.COM & BBA – II SEMESTER
SEMESTER EXAMINATION: JULY 2022
SA 221 – SAMSKRIT

Time: 2 hrs **Max Marks- 60**

I. समुचितम् उत्तरं चिनुत । **12×1=12**

अ. रघुवंशस्य मङ्गलाचरणे कविः कयोः स्मरणं कृतवान्?

१. पार्वतीपरमेश्वरयोः २. रघोः ३. दिलीपसुदक्षिणयोः ४. न कस्यापि

आ. रघुवंशं कस्य कृतिः?

१. रघोः २. भारवेः ३. कालिदासस्य ४. भासस्य

इ. रघुवंशे कति सर्गाः सन्ति?

१. नवसर्गाः २. नवदशसर्गाः ३. दशसर्गाः ४. पञ्चसर्गाः

ई. हेम्नः कुत्र संलक्ष्यते?

१. जले २. भूमौ ३. वायौ ४. अग्नौ

उ. सूर्यवंशस्य प्रथमराजा कः?

१. अजः २. रघुः ३. वैवस्वतमनुः` ४. दिलीपः

ऊ. कति मार्गाः सन्ति?

१. मार्गचतुष्टयम् २. मार्गद्वयम् ३. मार्गत्रयम् ४. न किमपि

ऋ. गन्ध-रस-रूप-स्पर्श-शब्दाः कुत्र अन्तर्भवति?

१. पञ्चरसाः २. पञ्चगुणाः ३. पञ्चभूताः ४. भूतानां गुणाः

ऋ. ज्ञानवृद्धः कः?

१. दिलीपः २. कालिदासः ३. रघुः ४. वाल्मीकिः

लृ. राजा स्वराज्यं केषु निक्षिप्तवान्?

१. गुरुषु २.सचिवेषु ३. प्रजासु ४. धनिकेषु

ए. श्रान्ताः के?

१. दिलीपः २. सुदक्षिणा ३. अश्वाः ४. सर्वे

ऐ. दिलीपस्य पत्नी का?

१. इन्दुमती २. वासवदत्ता ३. सुदक्षिणा ४. आवन्तिका

ओ. श्रीहर्षेण लिखितं महाकाव्यं किम्?

१. किरातार्जुनीयम् २. नैषधीयचरितम् ३. विक्रमोर्वशीयम् ४. रघुवंशम्

औ. मङ्गलं कतिविधम्?

१. त्रिविधम् २. द्विविधम् ३. चर्तुर्विधम् ४. पञ्चविधम्

II. रिक्तस्थानं पूरयत। **1×6=6**

2. तितिर्षुर्दुस्तरं ________________ सागरम्।

अं. यथाविधि _________________ कामार्चितार्थिनाम्।

अः. _______________ योगेनान्ते तनुत्यजाम्।

क. जगतः पितरौ वन्दे ________________।

ख. क्व सूर्यप्रभवो __________________ मतिः।

ग. हेम्नः संलक्ष्यते ___________ श्यामिकापि वा।

घ. आकार _____________ सदृशागमः।

III. श्लोकस्योः अन्वय-अन्वयार्थ-तात्पर्यं च लिखत । **2×6=12**

3. भीमकान्तैर्नृपगुणैः स भभूवोपजीविनाम्।

अध्यृष्यश्चाभिगम्यश्च याधोरत्नैरिवार्णवः।।

4. प्रजानां विनयाधानाद्रक्षणाद्भरणादपि।

स पिता पितरस्तासां केवलं जन्म हेतवः।।

5. जुगोपात्मनमत्रस्तो भेजे धर्मम् अनातुरः।

अगृध्नुराददे सोऽर्थमसक्तः सुखमन्वभूत्॥

IV. सविस्तरं प्रबन्धं लिखत। **2×10=20**

6. रघुवंशस्य प्रथमर्गम् अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत।

7. कालिदासस्य देशकालकृतिमधिकृत्य लिखत।

8. महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत।

V. गद्यांशं पठित्वा समुचितम् उत्तरं लिखत। **5×2=10**

भारतीयविद्यासु राजनीतिविद्या अन्यतमा। राजनीतिशास्त्रेषु चाणक्यः श्रेष्ठतमः। तस्य जन्मनाम विष्णुतुप्तः इति। चणकः कश्चन देशः। तत्र जातत्वात् चाणक्यः इति प्रसिद्धः। कुटलनामके गोत्रे समुत्पन्नः। अतः कौटिल्यः इति सः प्रसिद्धः। एकदा सः यात्रानिरतः पाटलीपुत्रम् अगच्छत्। क्षुधापीडितः सः नवनन्दैः स्थापितं धर्मशालाम् समागच्छत्। भोजनं कर्तुं राजोचितासने उपाविशत्। अकस्मात् तत्र समागताः नन्दाः राजासने उपविष्टं चाणक्यम् आसनात् निष्कासितवन्तः। तदा तस्य शिखा विस्रस्ता। कुपितः चाणक्यः – ‘‘दुष्टान् नवनन्दान् यावत्पर्यन्तं न संहरिष्यामि तावत् पर्यन्तं मदीयं विलिलितां शिखां नैव बन्धयिष्यामि इति प्रतिज्ञाम् अकरोत्।

9. अर्थशास्त्रस्य कर्ता कः?

ङ. चाणक्यस्य जन्मनाम किम्?

च. चाणक्यः किमिति प्रतिज्ञानम् अकरोत्?

छ. भोजनं कर्तुं चाणक्यः कुत्र उपाविशत्?

ज. अस्य गद्यांशस्य समुचितं शीर्षकं लिखत।